

 **UNIWERSYTET
PRZYRODNICZY**
w Lublinie

KCRZG

Symposium Naukowe

ZASOBY GENOWE ROŚLIN UŻYTKOWYCH NA RZECZ HODOWLI

STRESZCZENIA

Kazimierz Dolny, 6-8 wrzesień 2017 r.

Kolekcja aktywna nasion roślin ogrodniczych w banku genów Instytutu Ogrodnictwa w Skierniewicach

Mariusz Chojnowski, Dorota Kruczyńska, Elżbieta Kapusta, Waldemar Treder

*Instytut Ogrodnictwa, ul. Konstytucji 3 Maja 1/3, 96-100 Skierniewice
e-mail: Mariusz.Chojnowski@inhort.pl*

Kolekcja zasobów genowych roślin ogrodniczych aktualnie obejmuje około 15 tys. obiektów, z czego ponad 9 tys. stanowią nasiona roślin warzywnych znajdujące się w przechowalni długoterminowej Krajowego Centrum Roślinnych Zasobów Genowych IHAR-PIB w Radzikowie. W roku 2016 podjęta została decyzja o przeprowadzeniu inwentaryzacji obiektów gromadzonych od 1981 roku przez były Instytut Warzywnictwa a następnie przez Instytut Ogrodnictwa w Skierniewicach. Przygotowano procedurę gwarantującą bezpieczne postępowanie z inwentaryzowanymi materiałami. Prace te wykonywane są w Zakładzie Zasobów Genowych Roślin Ogrodniczych Instytutu Ogrodnictwa i obejmują ocenę ilościową oraz jakościową zgromadzonych nasion roślin warzywnych. W wypadku posiadania odpowiedniej ilości nasion danego obiektu, spełniających niezbędne wymagania jakościowe, próba dzielona jest na podpróby przeznaczone do: a) kolekcji bazowej zlokalizowanej w przechowalni długoterminowej KCRZG IHAR-PIB w Radzikowie, b) nowo tworzonej kolekcji aktywnej roślin ogrodniczych w ZZGRO IO w Skierniewicach, oraz c) dwóch kopii bezpieczeństwa przesyłanych do KCRZG IHAR-PIB w celu umieszczenia ich w banku genów o odległej lokalizacji geograficznej oraz do depozytu w Światowym Banku Nasion na wyspie Svalbard.

Obiekty nie spełniające kryteriów ilościowych bądź jakościowych przeznaczone są do regeneracji lub rozmnożenia. Pozwala to na uzyskanie odpowiedniej ilości nasion do prawidłowego zarządzania materiałami w banku genów. Kolekcja aktywna zasobów genowych roślin ogrodniczych, poza nasionami roślin warzywnych, obejmować będzie nasiona innych gatunków, w tym roślin ozdobnych i gatunków dzikich pokrewnych roślin ogrodniczych. Badania prowadzone w kolekcji obejmują prace nad metodami oceny nasion dla potrzeb banku genów m.in. testy wigoru nasion, metody oznaczania i przełamywania spoczynku oraz digitalizację i automatyzację oceny nasion z wykorzystaniem komputerowej analizy obrazu.

Obiekty gromadzone w kolekcji aktywnej dostępne są dla celów hodowlanych, naukowych i edukacyjnych w ramach wielostronnego systemu dostępu i podziału korzyści (MLS) po zaakceptowaniu Standardowego Porozumienia o Przekazaniu Materiału (sMTA). Mogą być także udostępniane rolnikom, ogrodnikom i hobbystom w celach prywatnych, po zaakceptowaniu Uproszczonego Porozumienia o Przekazaniu Materiału (MTA).

Praca jest prowadzona w ramach programu wieloletniego IHAR-PIB/IO (2015-2020), zadanie 1.3 „Gromadzenie, zachowanie w kolekcjach ex situ, kriokonserwacja oraz charakterystyka, ocena, dokumentacja i udostępnianie zasobów genowych i informacji w zakresie roślin warzywnych, sadowniczych, ozdobnych i miododajnych oraz spokrewnionych dzikich gatunków”, finansowanego przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi.